

UMUMTA'LIM MAKTABLARIDA TEXNOLOYA DARSLARINI ZAMONAVIY TASHKIL QILISH.

Kuzenbayeva Tamara Kalnazarovna

Tomdi tumani 6-maktab Texnologiya fani o'qituvchisi.

Aldanova Pariza Yelibayevna

Tomdi tumani 4-maktab Texnologiya fani o'qituvchisi.

Kenbayeva Mayra Andijanovna

Tomdi tumani 4-maktab Texnologiya fani o'qituvchisi.

Annatatsiya: Umumta'lim maktablarida texnoloya darslarini zamonaviy tashkil qilish va o'quvchilarga bu fan haqida qisqacha tushuntirish va ularga fanning maqsadini tushuntirish.

Kalit so'zlar: Tashkiliy shakllari, pedagogik texnologiya, integrativ texnologiya, samarali foydalanish.

Kirish: Umumiy o'rta ta'limning maqsadlari o'zgardi, yangi ta'lim konsepsiyalari, o'quv rejaları standartlari yaratildi. Ta'lim mazmunini bayon qilish, ayrim o'quv fanlari orqali emas, balki yangicha integratsiyalashgan ta'lim asosida yondoshishni ko'zda tutmoqda. Maktab o'quv rejasidagi o'rganiladigan fanlar sonining ortishi, ayrim predmetlar, jumladan, biologiya, geografiya, kimyo kabi tabiiy fanlarni o'rganishga ajratilgan vaqtning qisqarishiga olib keldi. Bu, o'z navbatida tabiiy—ilmiy bilimlar sistemasini integrallash, uni o'qitishning tashkiliy shakllari, metodlari va vositalarini yangilash echimini topish zarur bo'lgan muammoni vujudga keltirdi. Bu muammoni echish, ta'lim jarayonida yangi pedagogik texnologiyalardan samarali foydalanish bilan chambarchas bog'liqdir.

Asosiy qism: Umumta'lim maktablarida texnoloya darslarini zamonaviy tashkil qilish ta'limni yangilash— uning noan'anaviy tashkiliy shakllari va metodlaridan foydalanishni, jumladan, unga integrativ yondashuvni talab etadi. Integratsiyani faqat turli predmetlardan o'rganiladigan bilimlarning o'zaro bog'lanishi deb tushunmay, balki o'qitish texnologiyalari, metodlari, shakllarining xam integratsiyasi sifatida tushunish lozim. Ularni to'g'ri amalga oshirish ta'lim samaradorligini ta'minlaydi.

"Texnologiya" atamasi, horij metodikasidan qabul qilingan bo'lib, xar xil shakllarda tashkil qilingan ta'lim jarayonini ifodalashda ishlatiladi. Didaktik masalalarni echish jarayonida o'quvchilarga ta'sir etuvchi usullarni takomillashtirish maqsadida ta'lim texnologiyalaridan samarali foydalaniladi. Pedagogik texnologiyaning turlari ko'p bo'lib, ular turlicha sharhlanadi. Didaktikada texnologiyalar uchta asosiy guruhga ajratiladi. Texnologiyalarni dars maqsadiga muvofiq, imkoniyatdan kelib chiqqan

holda, integrativ texnologiya qilib qo'llash lozim. Buni quyidagi "Didaktikada integrativ texnologiyalar" jadvali orqali tasvirlash mumkin.

Bu texnologiyaning mohiyati shundan iboratki, unda o'quv faoliyati, o'quvchilar tomonidan o'quv faoliyatining alohida shakli sifatida qaraladi. U, o'quv topshiriqlari yordamida, bilimlarini egallashga yo'naltiriladi. Dars boshlanishi bilan sinf o'quvchilariga o'quv topshiriqlari taklif qilinadi va ular darsning borishi jarayonida hal etib boriladi. Dars yakunida topshiriqlarga ko'ra, o'zlashtirilgan bilimlar testlar yordamida tekshiriladi. O'qituvchi kurs (bo'lim, mavzu) bo'yicha o'quv topshiriqlari sistemasini tuzadi, o'z faoliyati va u bilan o'zaro bog'langan o'quvchilar faoliyatining loyihalarini ishlab chiqadi .

Xulosa:Bu texnologiyada o'quvchilar, tipologik xususiyatlariga ko'ra, guruhlariga bo'linadi. Guruhlarga bo'lishda, o'quvchilarning o'qishga bo'lgan shaxsiy munosabatlari, predmetni o'rganishga bo'lgan qiziqish va boshqalar xisobga olinadi. Mazmuni, hajmi, murakkabligi bilan bir—biridan farqlanadigan turli darajadagi dasturlar, didaktik materiallar yaratiladi. Ularni bajarish usullari, shuningdek, o'quv natijalarini tashhisi uchun alohida materiallar tayyorlanadi. O'quv o'yin faoliyati texnologiyasi. Bu texnologiya tabaqalashgan o'qitish texnologiyasiga juda yaqin va u bilan uzviy bog'langan. O'quv o'yini, o'qituvchi va o'quvchilar faol bo'lgandagina o'zining ijobiy natijasini beradi. Bunda o'yin senariysi oldindan ishlab chiqilgan va natijalarini baholash usullari rejalashtirilgan bo'lishi kerak. Yaxshi ishlangan o'yin-senariysi muhim ahamiyatga ega. Unda o'quv vazifalari aniq belgilangan, murakkab vaziyatdan chiqib ketishning metodik usullari imkoniyatlari aniqlangan bo'lishi kerak. O'yinning turlari ko'p bo'lib, ulardan samarali foydalanish maqsadga erishish imkonini beradi.

Foydanilgan adabiyotlar ro'yxatlari.

- 1.Tolipov.O'.Q, Razzoqov D., Bobojonova Q. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida mehnat ta'limidan Davlat ta'lim standartini amaliyotga joriy etish. Metodik qo'llanma. O'zPFITI laboratoriyasi. T.: 2000.
- 2.Abdullayeva Q.M. Tikuvchilik buyumlarini loyihalash va modellashtirish asoslari. T.: 2012. O'quv qo'llanma
- 3 Abduqodirov G'. Kasb ta'limi praktikumi .T.: 2012.O'quv qo'llan
- 4.Gaipova N.S.va boshqalar. Tikuvchilik texnologiyasi asoslari. T.: —Adabiyot 2006.O'quv qo'llanma
5. Davlatov K. Mehnat va kasb ta'lim tarbiyasidan amaliy mashg'ulotlar. –Toshkent: O'qituvchi, 1995. - 206 b.